

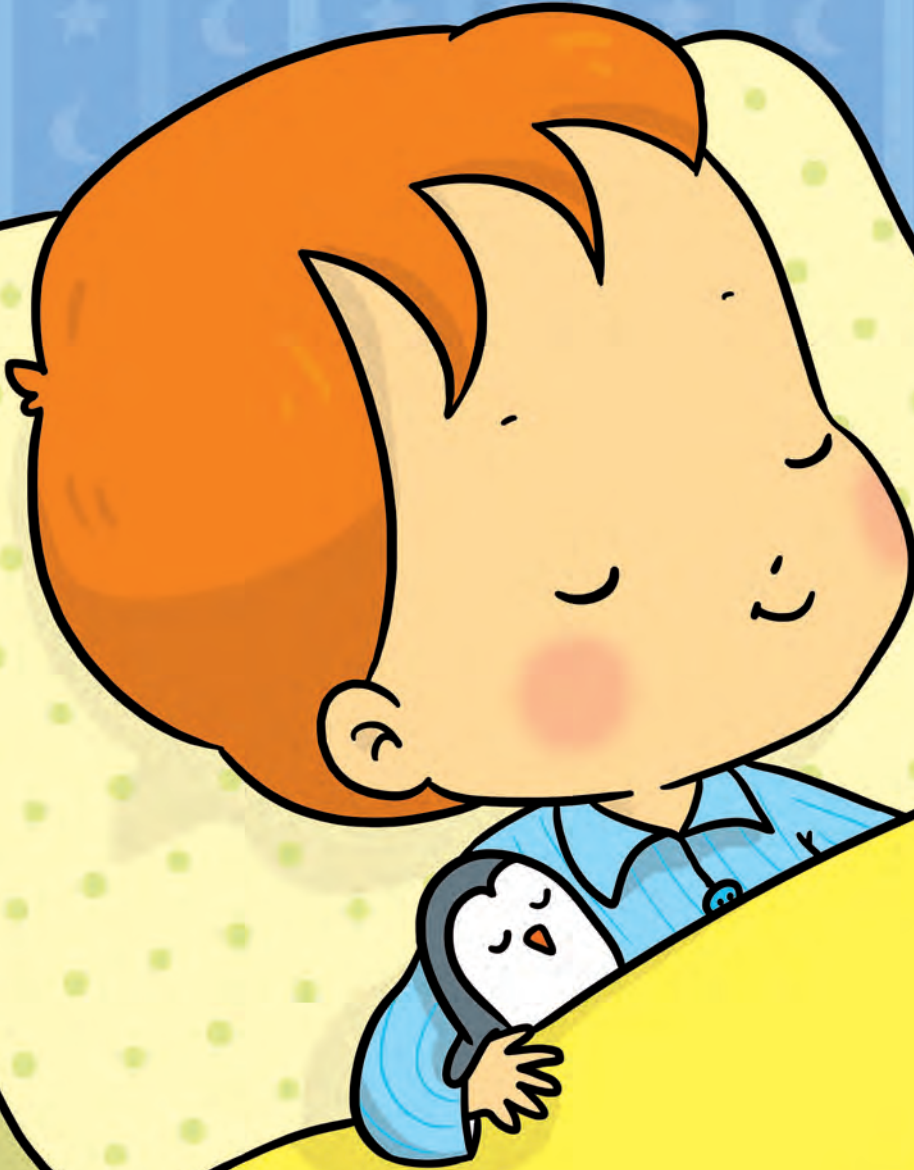
Şubat 2013 • Sayı: 74 • 4 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Uyku
Zamanı

Derginizle birlikte...

Çıkartmalarla Pijama Tasarlıyorum • Boy Ölçme Cetveli
Uyuyan Hayvanlar Eşleme Kartları • Uykuya Hazırlık Tombalas

3+
yaş

Meraklı Minik

Sevgili Okurlarımız,

Bu sayımız uykuyla ilgili. Her gün zamanımızın önemli bir bölümünü uykuda geçiriyoruz. Biz daha çok geceleri uyuyoruz. Ama, geceleri biz uyrken ayakta olanlar da var. Özellikle kentlerde bazı hizmetlerin gün boyunca kesintisiz olarak sürmesi gerekiyor. Sayfalarımızdan bazılarını gece çalışılan mesleklere ayırdık. Dergimizin içinde farklı hayvanların nasıl uyuduklarıyla ve gececil hayvanlarla ilgili yazılar da bulacaksınız. Bunların hepsi günlük yaşantımızda pek karşılaşmadığımız şeyler. Ama bu sayımızda uykuyla ilgili olarak her gün yaptığımız şeylere de yer verdik. Yatmadan önce yaptığımız hazırlıklarla ilgili oyunlar ve etkinlikler hazırladık. Bir de, duvara asabileceğiniz bir boy ölçme cetveli tasarladık. Sizin için hazırladığımız sürprizleri seveceğinizi umuyoruz. Her zamanki gibi hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve aklıdır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Duran Akca

duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Editör

Alp Akoğlu
alp.akoglu@tubitak.gov.tr

Yayın Kurulu

Doç. Dr. M. Necati Demir
Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Doç. Dr. Mehmet Erdoğan
Doç. Dr. Hatice Zeynep İnan
Dr. Şükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Sait Uluç
Yrd. Doç. Dr. Rıza Ülker

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr

Pınar Dündar
pinar.dundar@tubitak.gov.tr

Seçil Güvenç Hepar
secil.heper@tubitak.gov.tr

Bilge Nur Karagöz
bilge.karagoz@tubitak.gov.tr

Zuhal Özer
zuhal.ozet@tubitak.gov.tr

Kübra Sıvışoğlu
kubra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım - Uygulama

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr
Ayşegül Doğan Bircan
aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgüröl
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

İmran Tok
imran.tok@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

H. Mustafa Uçar
mustafa.ucar@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere / 06100 / Ankara
Tel (312) 427 06 25 (Yazı İşleri)
Tel (312) 468 53 00 (TÜBİTAK Santral)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 468 53 00
ISSN 977-1307-1998
Fiyatı 4 TL

Baskı

PROMAT Basım Yayın San. ve
Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi: 30.01.2013

Dağıtım

DPP
http://www.dpp.com.tr/

HER AYIN 1'İNDE ÇIKAR

İçindekiler

2

2 Uyku Zamanı

6 Uykudan Önce Şarkı Zamanı

8 Onlar Gece Çalışıyor!

12 Pazarcılara Yardım Eder misin?

14 Gece mi, Gündüz mü?

16 Şimdi Onlar İçin Uyku Zamanı

20 Neler Yapıyorsun Yavru Kutup Ayısı?

22 Bu Hayvanlar Nerede Uyor?

23 Gündüzleri Uyor, Geceleri Beslenir

Bu Hayvanlar Gececil!

26 Çok Merak Ediyorum

28 Haydi Mutfığa

30 Küçük Eller İşbaşında

32 Kitap... Oyun... Öneri...

14

16

28

Uyku Zamanı

Gece oldu. Uyku zamanı geldi.

Önce ılık bir süt...

Eller yıkıyın.

Dışler fırçalanıyor.

İşte pijamalar da giyiliyor.

Peki, bu gece uyumadan önce ne okuyalım?

Penguen Pipkin'i!

...Annesi Pipkin'in üzerini sıkıca örttü.

"Demek ki daha keşfedilecek çok şey var." dedi.

"Tatlı rüyalar benim küçük Pipkinim."

Bir daha
okuyalım!

...üzerini sıkıca örttü.

"Demek ki daha keşfedilecek çok şey var." dedi.

"Tatlı rüyalar benim küçük Pipkinim."

ZZZZ...

Tatlı rüyalar benim
küçük Çınarım.

Uykudan Önce Şarkı Zamanı

İşte yatmadan önce söylemek için bir şarkı. Haydi sen de bu şarkıyı
"Bak, Postacı Geliyor" adlı şarkının melodisine uydurarak söyle.

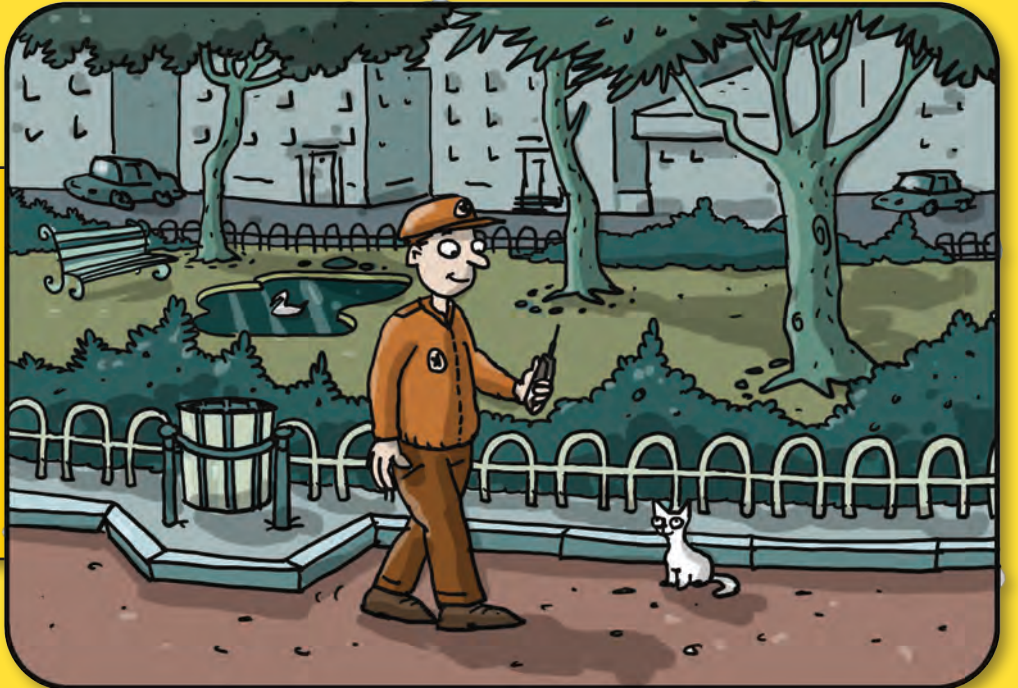

Onlar Gece Çalışıyor!

Güneş çoktan battı. Gece oldu. Şehirdeki insanların birçoğu uyumuş bile. Ama geceleri biz uyurken çalışan insanlar da var.

Birçok yerde çöpler geceleri toplanıyor. Bak, temizlik işçileri çöpleri çöp arabasına yüklüyor.

Bir güvenlik görevlisi parkta dolaşarak çevreyi kontrol ediyor.

Hastaneler gece de açık. Doktorlar, hemşireler ve sağlık görevlileri hastalara yardım ediyor.

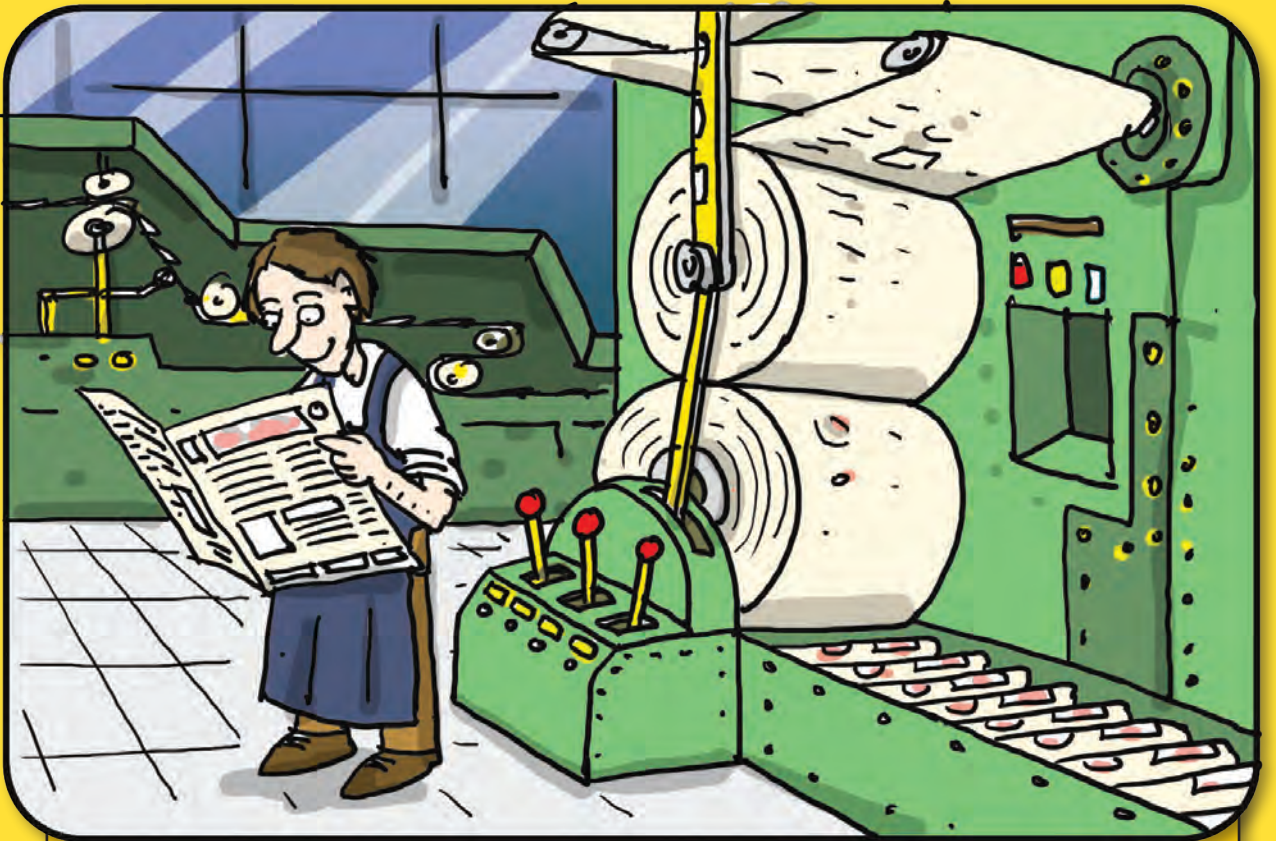
Bazı eczaneler de sabaha kadar açık. Eczacılar hastaların ihtiyaç duyduğu ilaçları sağlamak için eczanelerini açık tutuyor.

Fırıncılar da sabah olmadan ekmekleri pişirmek için gece çalışıyor.

Bazı taksi ve otobüs şoförleri de geceleri işbaşında.
Gece yolculuk yapanları gidecekleri yerlere götürüyorlar.

Burası bir matbaa. Matbaada çalışanlar sabah çıkacak gazeteleri basıyorlar.

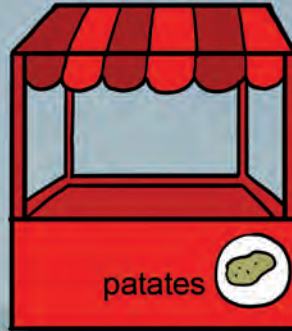
Pazaracılar da sebze ve meyveleri sabah olmadan pazar yerine götürmek için gola çıkmışlar.

Pazarcılara Yardım Eder misin?

Bugün mahallede pazar kuruluyor. Pazarcılar sabah erkenden hazırlıklara başlamışlar. Meyveleri ve sebzeleri tezgâhlarına taşıyorlar. Elma satıcısının tezgâhı sarı, portakal satıcısının tezgâhı yeşil, kestane satıcısının tezgâhıysa mavi renkte. Pazarcıların tezgâhlarına ulaşmak için geçmeleri gereken yolları çizerek gösterir misin?

Kestane taşıyorum.

Portakal taşıyorum.

mantar

lahana

Elma taşıyorum.

ispanak

kestane

havuç

armut

muz

ayva

brokoli

portakal

Gece mi, Gündüz mü?

Burada gördüklerinden bazıları gece, bazıları gündüz yapılır. Bazılarıysa hem gece hem de gündüz. Haydi, dergimizin ekinde bulunan gece ve gündüz çıkartmalarını bul. Gece yaptıklarının yanına üzerinde Ay olan çıkartmayı, gündüz yaptıklarının yanına üzerinde Güneş olan çıkartmayı yapıştır. Hem gece hem gündüz yaptıklarının yanına ikisini birden yapıştırabilirsin.

Kahvaltı etmek

Yıldızlara bakmak

Pazara gitmek

Kitap
okumak

Otobüse binmek

Parkta oynamak

Banyo yapmak

Uyumak

Piknik yapmak

Şimdi Onlar İçin Uyku Zamanı

İşte bir kutup ayısı ve yavruları. Kutup ayıları genellikle kar ve buz örtüsünün üzerinde uyurlar.

Picture Press / Thorsten Milse / Getty Türkiye

Picture Press / Juergen & Christine Sohns / Getty Türkiye

Bu koala bir okaliptüs ağacında uyuyor. Ağacın gövdesine oturmuş, ayaklarıyla başını ağacın gövdesine yaslamış. Bu şekilde düşmeden dengede durabiliyor.

Leoparlar da ağaç dallarının üzerine yatıp düşmeden uyuyabilirler.

age fotostock / Morales / Getty Türkiye

Photo Researchers / Milard H Sharp / Getty Türkiye

Bu zürafa yere oturmuş ve upuzun boynunu kıvrıp sırtına dayamış uyuyor. Zürafalar genellikle böyle oturarak uyun.

Anne susamuru suyun üzerinde sırtüstü yatmış. Yavrusu da kucagında yatıyor. Yavru susamuru mişıl mişıl uyuyor.

Alamy / Dijital İmaj

Alamy / Dijital İmaj

Bu da bir yeşilbaş. Yeşilbaşlar uyurken boyunlarını geriye kıvrır ve gagalarını tüylerinin arasına sokarlar.

Bu at ayakta uyuyor.
Atlar yorulmadan ve dengeleri
bozulmadan ayakta uyuyabilirler.

Alamy / Dijital İmaj

Thinkstock

Bu fotoğraftaki yunus da deniz yüzeyinin hemen
yakınında uyuyor. Yunuslar başlarının tepesindeki
bir hava deliği yardımıyla soluk alıp verirler. Bunun
için zaman zaman suyun yüzeyine çıkmaları gerekir.

Kübra Sıvıçoğlu

Neler Yapıyorsun Yavru Kutup Ayısı?

Yavru kutup ayısı ve annesi bir
süredir yürüyorlar. Anne kutup
ayısı yiyecek arıyor.

Kar örtüsü çok derin olduğunda annesi
yavru kutup ayısını sırtında taşıyor.

Bazen dinlenmek için duruyorlar.
Yavru kutup ayısı süt emiyor.

Oyun da oynuyor.

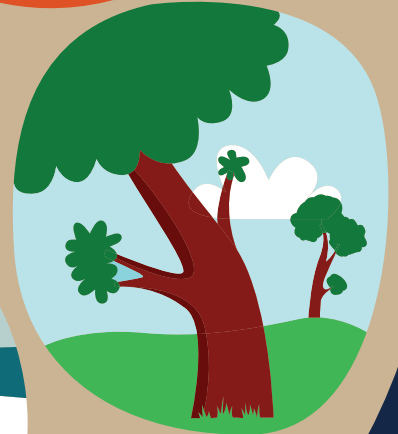
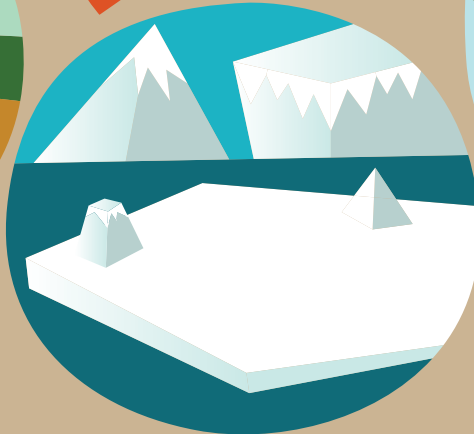
İyice yorulunca annesinin
yanında uykuya d alıyor.

Sence yavru kutup ayısı rüyasında neler görüyor olabilir?
Haydi buraya çiz.

Bu Hayvanlar Nerede Uyum?

Burada bir zürafa, bir koala ve bir de kutup ayısı görüyorsun. Üçünün de çok uykusu gelmiş. Labirentteki yolları takip ederek her birini uyuyacağı yere götürebilir misin?

Gündüzleri Uyur, Geceleri Beslenir Bu Hayvanlar Gececi!

Bazı hayvanlar gündüzleri gizlenir ve uyur. Geceleri ortaya çıkıp beslenirler. Onlar gececi hayvanlardır. İşte bazı gececi hayvanlar...

Galagolar ağaçlarda yaşar.
Gündüzleri gizlenir ve uyurlar.
Geceleri yiyecek ararlar.

İşte bir güvel! Güveler kelebeklere çok benzer. Ama güvelerin çoğu yalnızca geceleri uçar.

Alamy / Dijital İmaj

Minden Pictures / Duncan Doherty / Foto Ntura / Getty Türkiye

Yediuyunlar, ağaçlarda yaşar. Gündüzleri ağaç kovuklarında gizlenir ve uyurlar. Geceleri gizlendikleri yerden çıkar ve yiyecek ararlar.

Baykuşlar gündüzleri genellikle ağaçlarda gizlenir ve uyur. Geceleri avlanırlar.

Minden Pictures / Konrad Wöhrle / Getty Türkiye

Yarasalar gündüzleri ağaç kovukları ve mağara gibi yerlerde gizlenir ve uurlar. Hava kararınca dışarı çıkarlar.

Alamy / Dijital İmaj

Rakunlar da gececidir. Gündüzleri ağaç kovukları gibi korunaklı yerlerde gizlenir ve uurlar. Geceleri yiyecek ararlar.

Flickr Open / Kevin van der Leek Photography / Getty Türkiye

Çok Merak Ediyorum

Neden Uyuruz?

İrem Nil Umul / 5 yaş / Ankara
Umut Gündoğan / 2,5 Yaş / Bursa
Deniz Soylu / 3 yaş / İzmir
Eymen Arif İlbi / 4,5 Yaş / Çanakkale
Yusuf Kenan Öğretici / 4,5 yaş / Kayseri
Defne Sare Karaoğuz / 5 yaş / İstanbul
Nehir Küçükkoğlu / 5,5 yaş / İzmir
Tarık Eren Şentürk / 5 Yaş / Muğla
Yankı Yıldız / 5 Yaş / Gaziantep

Uyku, yemek yemek gibi temel ihtiyaçlarımızdan biri. Uyumak, dinlenmemizi sağlar. Bizi güçlendirir. Hastalandığımızda iyileşmemizi hızlandırır. Büyümek için de uyumamız gerekir. Ayrıca, gün içinde öğrendiklerimizin pekişmesi için de uyku önemlidir.

Sorularınızı Bekliyoruz!

Evlerle ilgili merak ettiğiniz soruları bize gönderin. Bu sorulardan bir ya da birkaçını Nisan 2013 sayımızda yanıtlayalım. Sorularınızı 15 Mart 2013 tarihine kadar gönderebilirsiniz. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın. İşte adreslerimiz:
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr
Adres: TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Çok Merak Ediyorum" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere
06100 Ankara

Haydi Mutfağa

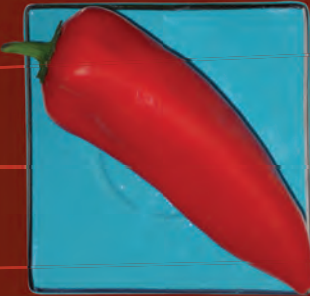

İyi Uykular Kedicik!

Malzeme

- Biri büyük biri küçük
- 2 dilim tam buğday ekmeği
- 2 tatlı kaşığı krem beyaz peynir
- 4-5 dal maydanoz
- 1-2 siyah zeytin
- 1 kırmızı biber

Bu sayfadaki
etkinlik
bir yetişkinle
birlikte
yapılmalıdır.

Maydanozları ayıklayıp saplarını ayırın. Maydanoz yapraklarını doğrayarak tabağa koyun. Büyük ekmek dilimine peyniri sürün ve dilimi maydanozların üzerine yerleştirin. Küçük ekmek diliminden kuyruk şeklinde bir parça kesin ve üzerine peynir sürerek çizgiler yapın. Kırmızı biberden iki büyük, bir küçük üçgen parça kesin. Büyük üçgenlerle kedinin kulaklarını, küçük üçgenlerle de burnunu yapın. Siyah zeytinden parçalar kesin. Bunlarla kedinin gözlerini ve ağzını oluşturun. Ayırdığınız maydanoz saplarıyla kedinin bıyıklarını yapın. Uykucu kediciğ hazır! Afiyet olsun.

Küçük Eller İşbaşında

Aralık 2012 sayımızda süt içmek, diş fırçalamak, kitap okumak gibi yatmadan önce yaptığınız bir şeyle ilgili bir fotoğrafınızı göndermenizi istemiştik. İşte fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğrafları da internet sayfamızda görebilirsiniz. İnternet sayfamızın adresi:
<http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>

Ahmet Emin İnci - 5,5 yaş - Zonguldak

Sueda Berra Kale - 6 yaş - Kütahya

Kağan Kaya - 5 yaş - Ankara

Damla Kursun - 5 yaş - Denizli

Emre Doğrul - 4,5 yaş - Aksaray

Beste Naz Öztürk - 3,5 yaş - Sinop

Arya Issigün - 3,5 yaş - Edirne

Ertuğrul Ercanlı - 5 yaş - Cankırı

Cınar Candır - 3,5 yaş - Aydın

Melis Demirören - 3 yaş - Eskişehir

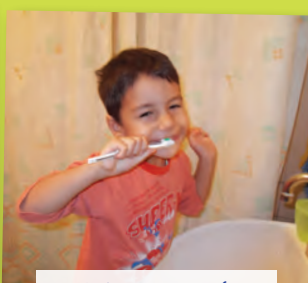
Yagız Aytekin - 3 yaş - Kırıkkale

Tuna Ata Kayhan - 5 yaş - Sivas

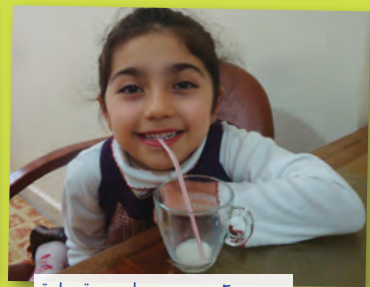
İbrahim Yigit Yaprak - 5 yaş - Adıyaman

Oğuzalp Bute - 5 yaş - Giresun

Doğa Gorgün - 4 yaş - Antalya

Öykü Özçicek - 5 yaş - Erzinan

Selin Ekerer - 2,5 yaş - Yalova

Ada Ulaş Karan - 6 yaş - Adana

Poyraz Katipoğlu - 6 yaş - İzmir

Ulaş Unal - 4 yaş - Balıkesir

Nisa İpek Korkmaz - 5,5 yaş - Samsun

İpek Salın - 4 yaş - Bursa

Taha İlter Levend - 4,5 yaş - Konya

İlgaz E. Seçilmiş - 4,5 yaş - Sanlıurfa

Ata Kılıç - 6 yaş - Mersin

Yiğit Günel - 5,5 yaş - Hatay

İrem Aysu Çelik - 5,5 yaş - Kocaeli

Okan Yarpuz - 6 yaş - İzmir

Sandra Altınışık - 4 yaş - İstanbul

Yunus Erken - 5,5 yaş - Muğla

Nisan 2013 sayımız için bir ev maketi yapmanızı istiyoruz. Maketinizle birlikte çektiireceğiniz bir fotoğrafı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve oturduğunuz ili de yazarak bize gönderin. Bunun için 15 Mart'a kadar süreniz var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
06100 Kavaklıdere / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Kitap... Oyun... Öneri...

Bil bakalım Hangi Hayvan Uyuyor?

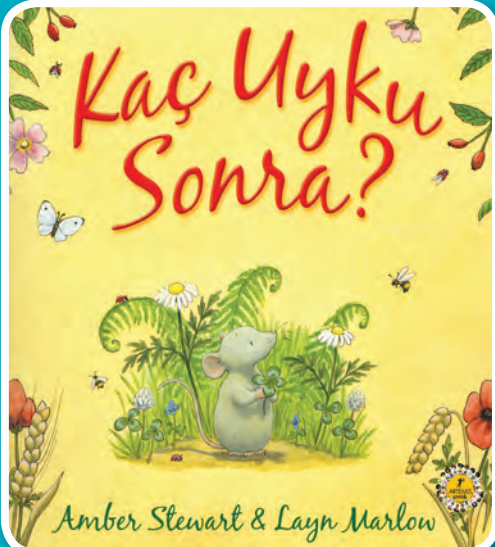
Hayvanlar farklı şekillerde uyur. Kimi kuyruğunu, kimi boynunu kıvrarak, kimiyse sırtüstü yatarak... Çocuklarla, uyuyan hayvanlarla ilgili bir oyun oynayabilirsiniz. Bunun için önce dergimizin 16-19. sayfalarında bulunan "Şimdi Onlar İçin Uyku Zamanı" adlı yazının fotoğraflarını inceleyin. Bu sırada çocuklarla bu hayvanların nasıl uyuduklarıyla ilgili konuşun. Sonra da hep birlikte hayvanların her birinin nasıl uyuduğunu canlandırmaya çalışın. Ardından çocuklara bir oyun oynayacağınızı duyurun. Oyunda çocuklardan birine uyuyan hayvan fotoğraflarından birini gösterin ve nasıl uyuduğunu canlandırmasını isteyin. Diğer çocuklarsa bunun hangi hayvan olduğunu tahmin etmelerini söyleyin. Bu şekilde tüm çocukların canlandırma yapmasını sağlayarak oyunu sürdürün.

Bilge Nur Karagöz

Illustration Works / Venki Talath / Getty Türkiye

Kaç Uyku Sonra?

Tost meraklı mı meraklı küçük bir tarla faresi... Sonbaharda ilk kuru yaprağın yere düşmesiyle birlikte doğum gününün yaklaştığını anlar. Annesi ve babasıyla doğum günü hazırlıklarına başlarlar. Tost hazırlıklar süresince durmadan onlara doğum gününün kaç uyku sonra geleceğini sorar. Böylece günler geceler geçer. Peki bu süre içinde neler olur? Tost doğum gününde neler yapar? İşte bu soruların yanıtları Artemis Çocuk Yayınevi'nin yayımladığı "Kaç Uyku Sonra?" adlı kitapta saklı. Amber Stewart'ın yazdığı bu kitabı Layn Marlow resimlemiş ve Seçil Ersek Türkçeleştirmiş.

Bilge Nur Karagöz

iyi geceler
dilemek

süt
içmek

barın
yapmak

tuvalete
gitmek

elini yüzünü
yıkamak

Uykuya Hazırlık Tombalası

Uyumadan önce neler yaparız? Pijamalarımızı giyeriz, dişimizi fırçalarız, kitap okuruz... Bu oyunda uykuya yatmadan önce yapılan hazırlıklardan bazıları var.

Uykuya Hazırlık Tombalası'nı oynamak için önce tombala kartlarını, tombala pullarını ve kapatma pullarını hazırlamanız gerekiyor.

Kurallar

- Uykuya Hazırlık Tombalası 2-4 kişiyle oynanır.
- Her oyuncu bir tombala kartı alır.
- Tombala pulları içi görünmeyen bir torbaya doldurulur. Kapatma pulları ortada bırakılır.
- Oyunculardan biri, torbadan pul çekme görevini üstlenir. Torbadan bir pul çeker. Çektiği pulun üzerindeki resme bakar ve uyumadan önce yapılan o işi söyler. Bu pulu torbaya geri atmaz, ortaya koyar.
- Oyuncular, torbadan çekilen pulun üzerindeki resimden olup olmadığını kontrol ederler. Varsa kartlarının üzerindeki bu resmi bir kapatma puluyla kapatırlar.
- Görevli oyuncu torbadan yeni bir pul çeker ve oyun böyle devam eder.
- Kartının üzerindeki resimlerin tümünü ilk kapatan oyuncu oyunu kazanır.

diş
fırçalamak

müzik
dinlemek

pijama
giymek

kitap
okumak

Kübra Sıvışoğlu

Çizimler: Pınar Büyükgüral

Uyuyan Hayvanlar Eşleme Kartları

Bu ay sizler için hazırladığımız kartlarda bozayı, ağaç serçesi, tavşan, tarla faresi gibi çeşitli hayvanlar var. Kartların dokuzunda bu hayvanları uyurken gösteren resimler bulunuyor. Diğer dokuz karttaysa aynı hayvanların uyanık hallerini gösteren resimleri var. Bu kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Önce kartları birbirinden ayırıp karıştırın. Resimli yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikiye ikiye açın. Birbirinin eşi, yani üzerinde aynı hayvanın uykuda ve uyanık halleri olan kartları bulmaya çalışın. Açtığınız iki kart birbirinin eşiyse bu kartları bir kenara ayırın. Açtığınız kartlar birbirinin eşi değilse bu kartları tekrar ters çevirip başka iki kart açın. Dilerseniz bu oyunu iki ya da daha fazla oyuncuyla, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz.

Kedi

Kedi

Tavşan

Tavşan

Meraklı
Minik

Burada uyuyan
baykuşu
gösterebilir misin?